

Білоцерківський національний аграрний університет
Соціально-гуманітарний факультет

**РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ**

**Всеукраїнський круглий стіл, присвячений до міжнародного дня
боротьби з корупцією**

(Збірник наукових праць)

09 грудня 2022 року

(електронне видання)

м. Біла Церква – 2022

«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ»: *Матеріали всеукраїнського круглого столу присвячені до міжнародного дня боротьби з корупцією – м. Біла Церква: БНАУ, 2022. 84 с.*

Матеріали електронного збірника присвячені актуальним проблемам, що стосуються засад державної антикорупційної політики у національному та міжнародному вимірі, проєктів змін і доповнень до законодавства, рекомендацій з практичного здійснення превентивних антикорупційних заходів, шляхів активізації протидії корупційній злочинності.

© Авторські тексти, 2022

Список використаних джерел:

1. Council Decision 2008/852/JHA of 24 October 2008 on a contact-point network against corruption // Official Journal L 301, 12.11.2008.
2. European Commission 'European Union Anti-corruption Report' (2014). https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/e-library/documents/policies/organized-crime-and-human-trafficking/corruption/docs/acr_2014_en.pdf
3. Additional Protocol to the Criminal Law Convention on Corruption. Strasbourg, 15.V.2003. <https://rm.coe.int/168008370e>
4. Civil Law Convention on Corruption. Strasbourg, 4.XI.1999. <https://rm.coe.int/168007f3f6>
5. Criminal Law Convention on Corruption. Strasbourg, 27.I.1999. <https://rm.coe.int/168007f3f5>

УДК 343.1

Сімакова С.І., к.ю.н., доцент
кафедри публічно-правових дисциплін
Білоцерківський національний аграрний університет

АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА В УКРАЇНІ

Проаналізовано Закон України «Про запобігання корупції», в частині проведення антикорупційної експертизи. З'ясовано випадки призначення антикорупційної експертизи, та зроблено обґрунтовані висновки, щодо доцільності проведення антикорупційної експертизи.

Ключові слова: антикорупційна експертиза; корупція; кримінальне правопорушення; нормативно-правові акти.

Одним із механізмів протидії та запобігання корупції в Україні є антикорупційна експертиза. У Законі України «Про запобігання корупції» (Далі – Закон) зазначено, що антикорупційна експертиза – це діяльність із виявлення в нормативно-правових актах або в проектах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи у поєднанні з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Аналізуючи Закон, варто зауважити, що право на здійснення антикорупційної експертизи виникає у громадських об'єднань, їхніх членів або уповноважених представників, а також у окремих громадян та юридичних осіб в діяльності щодо запобігання корупції проводити, які мають право замовляти проведення громадської антикорупційної експертизи нормативно-правових актів та їхніх проектів, подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів, отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій. Варто зауважити, що громадська антикорупційна експертиза та оприлюднення її

результатів може проводитися за ініціативою та коштами фізичних осіб, громадських об'єднань та юридичних осіб. Проведення такої експертизи можливе також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством, зокрема коштом міжнародної технічної допомоги [1].

Україна не єдина держава серед країн Східної Європи, яка запровадила антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів. У Республіці Вірменія вимога щодо проведення антикорупційної експертизи була започаткована з 2009 року у зв'язку з постановою Уряду Республіки Вірменія від 22 жовтня 2009 року № 1205-Н «Про оцінку регулюючого впливу антикорупційних нормативно-правових актів». Антикорупційну експертизу в Республіці Вірменія здійснює спеціальний орган Міністерства юстиції – Агентство експертизи правових актів. Проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів в Республіці Молдова на законодавчому рівні визначено в 2008 році Законом Республіки Молдова «Про запобігання корупції і боротьбу з нею». Наведений міжнародний досвід певною мірою показав, що Україна рухається із своїми сусідами аналогічним шляхом в напрямку протидії корупції. Зокрема, положеннями Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» визначено, що Міністерство юстиції України проводить антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів, а також розробляє порядок і методологію її проведення. Також зазначеним Законом визначено, що обов'язковій антикорупційній експертизі підлягають проекти законів України, акти Президента України, інші нормативно-правові акти, що розробляються Кабінетом Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади [2].

Стаття 55 Закону України «Про запобігання корупції» визначає, що Національне агентство з питань запобігання корупції (Далі- НАЗК) за власною ініціативою може проводити антикорупційну експертизу проектів нормативно-правових актів (Далі -НПА), які надаються на розгляд Верховній Раді (законопроекти) або Кабінету Міністрів України (найчастіше — постанови). НАЗК розробило алгоритми роботи з різними видами проектів НПА. Основні етапи цих алгоритмів однакові: моніторинг НПА. На цьому етапі експерти НАЗК переглядають проекти НПА на наявність у них положень, що можуть сприяти корупції, — корупціогенних факторів. Якщо корупціогенні факти виявлені, НАЗК бере документ на експертизу. власне експертиза НПА. Експерти НАЗК детально переглядають документ, визначають, які його положення є ймовірно корупціогенними, та готують рекомендації, як їх усунути [3].

Підсумовуючи вищевикладене, варто констатувати, що антикорупційна експертиза проектів нормативно-правових актів дає можливість Україні бути на міжнародній арені у сфері забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Крім цього проведення антикорупційної експертизи дає можливість виявити норми, які сприятимуть корупції, і таким чином запобігти

численним корупційним схемам та кримінальним правопорушенням (злочинам, проступкам) у майбутньому.

Список використаних джерел:

- 1.Електронний режим доступу. Корупційні вікна в законодавстві: що потрібно знати про антикорупційну експертизу. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2020/07/10/7258896/>.
- 2.Електронний режим доступу. Антикорупційна експертиза як засіб запобігання корупції. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_40289.
- 3.Електронний режим доступу. Як НАЗК проводить антикорупційну експертизу? URL: <https://nazk.gov.ua/uk/novyny/yak-nazk-provodyt-antikoruptsijnu-ekspertyzu/>.

УДК 343.9

Олексієнко Ю.В., магістрантка

Науковий керівник – **Сімакова С.І.**, к.ю.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРЕВЕНТИВНІ АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА

Охарактеризовано превентивні антикорупційні механізми відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», та надано їм юридичну оцінку.

Ключові слова: корупція; превентивні заходи; антикорупційні механізми; кримінальні правопорушення.

На думку науковців, «на сьогоднішній день в суспільстві немає етичних стимулів до зниження посадових злочинів і корупції. У масовій свідомості склалося швидше позитивне ставлення до хабарництва і, як показали дані соціологічного дослідження, суспільство навіть виправдовує такі дії» [1, с. 8]. Нині корупцію сприймають як ефективний спосіб вирішення різних життєвих питань. Погоджуємося з твердженням І. Пиголенко, що «складність ситуації полягає в тому, що корупція в нашій країні набула системного характеру. Це вже не побічний продукт, а органічна складова частина політико-адміністративної, економічної та соціальної системи держави. Державна служба багатьма розглядається як вигідний бізнес. За всім цим стоїть нестримна тяга до розкоші і неробства, з одного боку, і застійна бідність, пияцтво, наркоманія, зневажливе відношення до праці, чесності та порядності – з іншого» [1, с. 9].

Неналежне врегулювання конфліктів між приватними інтересами та державними обов'язками службових осіб, так само як і порушення

ЗМІСТ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ДЕРЖАВ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ Ковальчук І.В.	C. 3
АНТИКОРУПЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА В УКРАЇНІ Сімакова С.І.	C. 6
ПРЕВЕНТИВНІ АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ТА ЇХ ХАРАКТЕРИСТИКА Олексієнко Ю.В.	C.8
ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ І КОРУПЦІЯ: АНАЛІЗ СТАНУ ПРОБЛЕМИ Настіна О.І.	C.12
МЕДІАЦІЯ ТА КОРУПЦІЯ: ПРАВОВІ МОЖЛИВОСТІ Щербина О.Є.	C.14
НЕОБХІДНІСТЬ НАЯВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ ДЛЯ ВСТУПУ В ЄС Бойко І.О.	C.16
ЗАХИСТ КЛІЄНТА ЗА ОБВИНУВАЧЕННЯМ У ВЧИНЕННІ КОРУПЦІЙНОГО ДІЯННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Коломієць Т.О.	C.19
ОСНОВНІ ЗАКОНОДАВЧІ МЕХАНІЗМИ «ПРЕВЕНТИВНОЇ» БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ У В'ЄТНАМІ Корнійчук В.І.	C.21
ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ Музиченко С.К.	C.24
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ У СФЕРІ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ Безбородов А.О.	C.28
ВИКОНАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В РОЗБУДОВІ УКРАЇНИ ЯК ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ Черняк Ю.І.	C.32